

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
stefan.oscarson@regeringskansliet.se

Stockholm 2020-02-14

Fjärde AP-fondens yttrande avseende SOU 2019:44 "Ett bättre
premiepensionssystem (S2019/04594/SF)"

Fjärde AP-fonden avger härmed sitt yttrande över Socialdepartementets SOU "Ett bättre premiepensionssystem (S2019/04594/SF)".

3. Begränsning i utredningens uppdrag (s 167 ff)

En förutsättning för utredningens uppdrag har varit att Myndigheten för premiepensionens fondförvaltning ("Myndigheten") ska upphandla fonder såsom till exempel värdepappersfonder och specialfonder, vilka ska erbjudas på det fondtorget som Myndigheten ska förvalta. Detta uppdrag innebär en väsentlig begränsning i att utforma lämpliga långsiktiga och kostnadseffektiva förvaltningsprodukter som kan erbjudas på fondtorget.

Fjärde AP-fonden menar att det vore lämpligt att utreda möjligheten för Myndigheten att kunna upphandla diskretionära förvaltningsuppdrag utöver de fonder som ska erbjudas på plattformen. Diskretionära uppdrag innebär att själva förvaltningstjänsten upphandlas separat av extern förvaltare, men att andra relaterade tjänster såsom värdepappersförvaring (depåbankstjänster) och möjligen även att administration och rapportering av förvaltningsuppdraget hanteras separat av Myndigheten. Det finns ett antal argument för att detta skulle vara en bättre struktur för pensionsspararna än endast möjligheten att investera i fonder. I förhållande till fonder ger diskretionära uppdrag ökad insyn och kontroll från Myndighetens sida, ökad flexibilitet att anpassa placeringsregler och hållbarhetskrav, vanligtvis besparingar vad gäller depåbankskostnader och andra administrativa tjänster, ökad flexibilitet och lägre kostnader vad gäller att hantera omfördelning av kapital mellan olika investeringsformer på fondtorget samt att diskretionära uppdrag skulle kunna dra fördel av de dubbelbeskattningsavtal avseende källskatt på utdelningar i andra länder som gäller för svenska staten. Då förvaltningsvolymerna är omfattande, skulle detta kunna innebära betydande kostnadsbesparingar över tid till förmån för pensionsspararna.

5.5 Valarkitektur (s 224 ff) och upphandling (s 325 ff)

Fjärde AP-fonden anser att den föreslagna valarkitekturen främjar förutsättningarna för enskilda pensionssparare att göra ett för dem lämpligt individuellt val av sparform. Att upphandlingsförfarandet föreslås ändras från ett anslutningsförfarande, där fondförvaltare som uppfyller vissa formella krav fritt kan ansluta sig till fondtorget, till ett upphandlingsförfarande, där Myndigheten har att göra en övergripande slutlig bedömning för att en fond ska kunna erbjudas på fondtorget, bedömer Fjärde AP-fonden generellt vara positivt, med dels ett tydliggörande av ansvaret för fondurvalet och även med förväntad bättre kvalitetsgranskning av förvaltare som följd. Eftersom Myndighetens beslut om upphandling av fonder kan komma att inverka på och begränsa enskilda individers val av fonder, är det dock viktigt att det finns ett tillräckligt brett urval av fonder för att tillfredsställa de flesta av de pensionssparare som är intresserade av att göra ett eget val.

10. Hållbarhetskrav på fonder (sid 355 ff)

Utredningen föreslår att krav på hållbarhet ska ta sin utgångspunkt minst i de internationella konventioner som Sverige har undertecknat. Det är naturligt att Myndigheten ska ställa krav på hur

fondförvaltaren hanterar hållbarhetsfrågor i förvaltningen. Det krav som anges är dock mycket specifikt och utgår från en svensk utgångspunkt. Om Myndigheten ska handla upp de bästa fonderna globalt, till exempel en USA-baserad förvaltare av en amerikansk småbolagsfond, är det troligt att dessa förvaltare och fonder kommer att ha sin hemvist i andra länder än Sverige och därför ha andra förhållningsregler vad gäller hållbarhetskrav. Det specifika konventionskravet är mycket detaljerat och kan således innebära en väsentlig begränsning i att skapa det bästa möjliga förvaltningsproduktutbudet på fondtorget.

13. Anslutning till Statens Servicecenter (s 514)

Fjärde AP-fonden är av samma mening som utredningen att det inte är lämpligt att i lag reglera att Myndigheten ska anslutas till Statens Servicecenter. Förutsättningarna för Myndighetens verksamhet är mycket specialiserad och avviker i betydande grad vad gäller förutsättningar från de andra myndigheter som är anslutna till Statens Servicecenter.

13.6.8 Jäv och bisysslor (s 507 ff)

Fjärde AP-fonden anser att kravet att varken styrelseledamöter eller anställda utan tillstånd och särskilda skäl får äga andelar i fondförvaltare eller i moderbolag till fondförvaltare är för detaljerat och begränsande. Det skulle till exempel begränsa aktieäggande i noterade svenska banker. Det skulle riskera att begränsa urvalet i rekrytering av styrelseledamöter och medarbetare.

Myndighetens olika uppdrag

Fjärde AP-fonden ser fördelar med att i en myndighet hantera både förvaltningen av förvalsalternativet och upphandlingen av fonder till fondtorget. Verksamheten är specialiserad och likartad och det finns betydande fördelar och synergimöjligheter. Det är heller inte ovanligt att en myndighet har flera olika uppdrag. Oro för eventuella intressekonflikter bör kunna hanteras genom att Myndigheten redovisar tydliga regler som redovisas öppet och kan granskas.

FJÄRDE AP-FONDEN

Theresa Einarsson
Chefsjurist

Tobias Fransson
Chef Strategi & hållbarhet